

Sociologie Românească

ISSN: 2668-1455 (print), ISSN: 1220-5389 (electronic)

**CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ DE ETNO-DIDACTICĂ
„PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL FĂRĂ FRONTIERE”,
EDIȚIA A X-A, IAȘI, 24-25 OCTOMBRIE 2025**

Mădălina CĂPRARU, Adina HULUBAȘ

Sociologie Românească, 2025, vol. 23, Issue 2, pp. 256-259

<https://doi.org/10.33788/sr.23.2.13>

Published by:
Expert Projects Publishing House

On behalf of:
Research Institute for Quality of Life, Romanian Academy
and
Romanian Sociology Association

**CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ
DE ETNO-DIDACTICĂ „PATRIMONIUL
CULTURAL IMATERIAL FĂRĂ
FRONTIERE”,
EDIȚIA A X-A, IAȘI, 24-25 OCTOMBRIE
2025**

Mădălina CĂPRARU¹, Adina HULUBAȘ²

Abstract

Between October 24 and 25, 2025, the “Alexandru Philippide” Institute of Romanian Philology, Department of Ethnology, of Romanian Academy, Iasi branch, organized the *10th International Conference on Ethno-Didactics: Intangible Cultural Heritage Without Borders*. The conference focused on the future of intangible cultural heritage in the current context of its gradual exploitation through imitations and political messages. The participants responded by emphasizing the need to increase the number of intangible cultural heritage (ICH) elements included in schools, to strengthen education dedicated to cultural heritage elements, and to involve craftsmen, specialists, as well as classroom teachers. Furthermore, the conference participants highlighted the importance of using new media technologies to facilitate broader public access to information about cultural heritage elements. The conference opened with the launch of the project *Facilitating Access to the Intangible Cultural Heritage of Romania and the Republic of Moldova: The Interactive Map of Birth Customs (AccessChRoM)*.

Keywords: AccessChRoM, cultural heritage, conference, promotion of cultural heritage, intangible cultural heritage.

---

¹ Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Academia Română, Institutul de Filologie „Alexandru Philippide” din Iași, Sibiu, Iași, ROMÂNIA. E-mail: capraru.madalina@gmail.com.

² Academia Română, Institutul de Filologie „Alexandru Philippide” din Iași, Iași, ROMÂNIA. E-mail: adina.hulubas@gmail.com.

În 24-25 octombrie 2025, în cadrul Muzeului Etnografic al Moldovei, Complexul Național Muzeal „Moldova”, a avut loc Conferința internațională de etno-didactică, ediția a X-a, sub titlul „Patrimoniu cultural imaterial fără frontiere”. Ea a fost organizată de Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, filiala Iași a Academiei Române în parteneriat cu Palatul Culturii din Iași și Asociația „ART – Meșteșugurile Prutului”, acreditată UNESCO.

Cu ocazia acestui eveniment, specialiști din mai multe colțuri ale lumii (România, Republica Moldova, Serbia, Grecia, Liban și Marea Britanie), dar și din domenii diferite (lingviști, sociologi, etnologi, etnografi, muzeografi, profesori etc.) s-au întâlnit pentru a discuta despre importanța patrimoniului cultural imaterial și integrarea lui în programa școlară (de la învățământul primar până la cel universitar). Organizatoarea acestei conferințe, Adina Hulubaș, a anunțat lansarea proiectului *Facilitarea accesului la patrimoniul cultural imaterial din România și Republica Moldova: harta interactivă a obiceiurilor de naștere (AccessChRoM)*, un demers colaborativ între România și Republica Moldova, care are ca scop cartografierea obiceiurilor de naștere din Moldova istorică și diseminarea lor printr-o hartă digitală.

Desfășurată pe parcursul a două zile, conferința a fost deschisă de academician Sabina Ispas, director al Institutului de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”, București, alături de dr. Gabriela Haja, director al Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Academia Română - Filiala Iași. La final, Victor Munteanu, șeful de secție al Muzeul Etnografic al Moldovei, Complexul Național Muzeal „Moldova” a încheiat introducerea conferinței, în calitate de gazdă a acesteia. Aceștia au subliniat importanța studierii și conștientizării populației tinere despre patrimoniul cultural imaterial, în special în contextul actual când, deschiderea față de elemente de patrimoniu cultural (construit, mobil sau imaterial) a fost speculată și folosită de oameni neavizați în scopuri politice și economice. Pentru a garanta păstrarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial către noile generații, este importantă colaborarea dintre centre de cercetare, instituții publice, și nu numai, și acele persoane care au crescut, învățat și păstrat elementele de patrimoniu cultural imaterial în mod natural.

Primul panel a fost marcat de lansarea și prezentarea proiectului AccessChRoM, care va avea ca rezultat o nouă hartă a Moldovei istorice, cea a obiceiurilor de naștere. Restul sesiunii de comunicări a avut ca scop sublinierea valorii pe care materialele din Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei de la Iași și Arhiva de Folclor a Institutului de Filologie Română „Bogdan Petriceicu Hașdeu” al Universității de Stat din Moldova o aduc în salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, odată încărcate și păstrate în format digital. Au fost, de asemenea, abordate metode prin care materialele etnografice pot fi păstrate și făcute cunoscute publicului larg prin noile tehnologii. În loc de concluzii, acest panel s-a încheiat cu întrebarea „Sunt valorile patrimoniului cultural imaterial aici să rămână?”, adresată de reputatul specialist UNESCO Saša Srećković, de la Muzeul Etnografic din Belgrad.

Cea de-a doua secțiune a urmărit să răspundă la întrebarea cu care s-a încheiat prima parte a conferinței, invitând specialiști din domenii apropiate educației, precum filologi, specialiști în domeniul artelor, profesori din ciclurile pre- și postuniversitare și etnografi. Aceștia au subliniat rolul educației, la diferitele niveluri de învățare, în valorificarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial în școli.

Următorul panel a inclus specialiști muzeografi, cercetători, specialiști din sfera ONG-urilor, etnografi, dar și consilieri în domeniul patrimoniului mobil și imaterial. Aceștia din urmă au subliniat rolul tradițiilor în dezvoltarea toleranței în rândul tinerilor, în dezvoltarea spiritului identitar, precum și a comunităților locale, în învățarea istoriei. De asemenea, aceștia au scos în evidență importanța meșteșugarilor în tot acest proces de învățare, păstrare și promovare a patrimoniului cultural imaterial. Muzeul ASTRA de la Sibiu este un exemplu de bune practici în acest sens, prin olimpiada ajunsă la a 28-a ediție.

Cea de-a doua zi a conferinței a debutat cu o secțiune moderată de profesor universitar dr. Narcisa Știucă. Aceasta a început conferința cu o prezentare a experimentului *Miorița* derulat pe o perioadă de cinci ani (2020-2025). Studiul aplicat urma să pună bazele modului în care *Miorița*, ca element de patrimoniu cultural imaterial, va fi studiat în mod mai riguros în școli. Această prezentare a avut ca scop, în cuvintele profesorului, „să deschidă o discuție polemică privitoare la implicațiile morale, mai ales la clișeele și stereotipiile negative generate de înțelegerea limitativă și eronată a baladei și, ulterior, la respingerea ei, însă, în urma alcătuirii unei schițe statistice a evaluărilor, dar mai ales cunoscând inițiativele care au condus la excluderea din programele și manualele școlare, ni se pare oportun să o facem pe viitor”. Panelul a continuat cu prelegeri și prezentări despre rolul colaborării dintre instituții patrimoniale și universități în formarea viitorilor etnologi, folcloriști și etnografi dincolo de spațiul de studiu teoretic și, pe de altă parte, acumularea unor materiale arhivistice care să aducă la zi evaluarea tradițiilor locale și zonale (N. Știucă). Următoarele prelegeri au scos în evidență importanța transmiterii valorilor și informațiilor ce țin de patrimoniul cultural într-un mod adaptat vârstei, dar și ancorat realității și dinamicii sociale. Un bun exemplu în aducerea elementelor de patrimoniu imaterial prezentat a fost implicarea studenților și a elevilor de gimnaziu în redactarea de reviste axate pe elemente de patrimoniu cultural culese de elevi sau studenți, sub coordonarea lectorului dr. Maria Șpan.

A doua secțiune a întâlnirii științifice din 25 octombrie s-a axat pe felul în care patrimoniul cultural este redescoperit și, de cele mai multe ori, alterat de interesele și înțelegerea limitată a celor care l-au asumat (influențeri, antreprenori, agenții publicitare sau diverse start-upuri). Aceste redefiniri ale patrimoniului cultural riscă să se piardă/transforme comercial, în lipsa unui ghid sistematic care să le definească în ochii publicului larg. În acest sens, au fost menționate materiale explicative și cazul nevoii promovării lor în mediul educațional din diaspora. Celelalte prezentări ale panelului au avut o abordare mai pragmatică, începând cu implicarea elevilor în lucrul cu materiale tradiționale și a învățării despre practicile și valorile tradiționale. Prezentarea Ecaterianei Alavațchi din Chișinău, centrată pe arta încondeierii ouălor

de Paști, a subliniat dimensiunea interculturală a acestei practici și importanța dezvoltării de ateliere, proiecte educaționale și inițiative comunitare desfășurate în muzee, școli și centre culturale, toate cu scopul consolidării și extinderii eforturilor de salvagardare a practicii tradiționale cu ajutorul inițiativelor educaționale și culturale.

Următoarele două prezentări au adus în fața specialiștilor două inițiative locale la baza cărora au stat meșteri tradiționali care au învățat și păstrat meșteșugul în familie sau comunitate. Prima dintre ele a arătat cum practica fierăritului este încă activă în ruralul românesc prin meșterul Dumitru Trif din Șieut, județul Bistrița-Năsăud, care este gazda unui atelier cultural unde elevi din sat sau împrejurimi au învățat cum se fac potcoavele, cum se lipește fierul fără sudură sau cum se ascute securea. Prin atelierele organizate, meșterul Dumitru Trif și-a asumat cu responsabilitate rolul de purtător, păstrător, creator și transmițător de elemente ale patrimoniului cultural imaterial local, conform cu prevederile UNESCO, atelierul lui devenind astfel un model de bune practici în salvagardarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial. Cea de-a doua prelegere a prezentat o altă inițiativă locală, exemplificatoare în păstrarea patrimoniului cultural imaterial, „Școala rădăcinilor străbune”, a cărei fondatoare, meșterul Măriuca Verdeș, a reușit integrarea unei materii legate de folclor și patrimoniu imaterial ca opțională în școlile din Maramureș.

Trei dintre prezentări au avut o cheie educativă, începând cu o prezentare dedicată modului în care elemente etno-culturale românești pot fi integrate în activitățile școlare pentru a ajuta elevii nu numai la înțelegerea și cunoașterea elementelor de cultură tradițională, ci și la facilitarea înțelegerii unor elemente abstracte dificile prin activități tradiționale (geometrie, fizică, chimie, botanică etc.). O altă intervenție a fost axată pe rolul televiziunii ca instrument în educația dedicată patrimoniului cultural imaterial și felul în care aceasta poate pune bazele promovării patrimoniului cultural sau a distorsionării acestuia. Ce-a de-a treia comunicare dedicată educației, din această secțiune a conferinței, a fost dedicată unei lecturi a uneltelor tradiționale, în contextul de față baltagul, în cheie etnografică, făcând apel la literatura românească (*Baltagul* de M. Sadoveanu). Această prezentare a arătat cum obiectele fără imagine din literatura românească, în contextul vieții moderne a tinerei generații, primesc un corespondent în muzee.

Ultima prezentare a conferinței a fost dedicată unui proiect al Muzeului Etnografic al Moldovei prin care se încearcă readucerea la viață a unor obiecte de patrimoniu cultural aflate în expoziția muzeului cu ajutorul tehnologiilor digitale. Evenimentul de la Iași a reușit astfel să transmită un mesaj bine încheiat, rotund prin deschiderea și închiderea conferinței sub semnul digitizării. Cea de-a zecea ediție a conferinței de etno-didactică spune răspicat că viitorul se articulează în mod propice doar prin valorificarea strategică a moștenirii culturale.

Primit: 13 noiembrie 2025 Acceptat: 18 noiembrie 2025